

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ**

**Αριθμός Γνωμοδότησης 29 / 2022
ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ**

Ε΄ Τμήμα

Συνεδρίαση της 06^{ης} Απριλίου 2022

Σύνθεση:

Πρόεδρος: Νίκη Μαριόλη, Αντιπρόεδρος του Ν.Σ.Κ.

Μέλη: Κωνσταντίνος Γεωργάκης, Δημήτριος Μακαρονίδης, Ευαγγελία Σκαλτσά, Μαρία Σπάσου, Αθανάσιος Θεοχάρης, Ευστράτιος Ηλιαδέλης και Μαρία Δεληγιάννη, Νομικοί Σύμβουλοι του Κράτους.

Εισηγήτρια: Ευαγγελία Σκαλτσά, Νομική Σύμβουλος του Κράτους.

Αριθμός ερωτήματος: Το υπ' αριθμ. πρωτ. ΔΙΠΔΑΦ.5/1/ΔΥ/ΕΜΠ84/16-02-2022 έγγραφο της Διεύθυνσης Προϋπολογισμού και Δημοσιονομικών Αναφορών του Υπουργείου Εσωτερικών.

Περίληψη ερωτήματος: Ερωτάται, αν, η χορήγηση των αναφερομένων στο ιστορικό των ερωτήματος βεβαιώσεων του αρμοδίου οργάνου, αρκεί για την καταβολή του επιδόματος θέσης ευθύνης στους αναπληρωτές προϊσταμένους του Υπουργείου Εσωτερικών, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 87 του ν. 3528/2007.

Επί του ανωτέρω ερωτήματος το Ε΄ Τμήμα Ν.Σ.Κ. γνωμοδότησε, ως ακολούθως:

Ιστορικό.

1. Με το με αρ. πρωτ. ΔΙΠΔΑΦ.5/1/ΔΥ/ΕΜΠ84/196-02-2022 έγγραφο της ερωτώσας υπηρεσίας και τα στοιχεία του φακέλου που το συνοδεύουν, εκτίθεται το ακόλουθο πραγματικό:

«Η Υπηρεσία μας (ειδικός φορέας του Υπουργείου Εσωτερικών «Γενική Γραμματεία Ανθρώπινου Δυναμικού Δημοσίου Τομέα») κατόπιν σχετικών αιτήσεων των υπαλλήλων με θέμα «Αναγνώριση χρόνου εν τοις πράγμασι άσκησης καθηκόντων αναπληρωτή προϊσταμένου...» και δεδομένης της ουσιαστικής κατά περίπτωση άσκησης καθηκόντων που αποδεικνύεται ανεπιφύλακτα από έγγραφα που έχουν συνταχθεί από την αρμόδια υπηρεσία π.χ. αλληλογραφία ή έγγραφα που υπογράφει ο υπάλληλος με την ιδιότητα αναπληρωτή προϊσταμένου, σύνταξη εκθέσεων αξιολόγησης επί των εντύπων προϊσταμένων κτλ. εξέδωσε τις με αριθμ. πρωτ. ΔΙΔΚ/Φ.7/2632/22.2.2021, ΔΙΔΚ/Φ.7/6055/9.4.2021, ΔΙΔΚ/Φ.7/18501/18.10.2021, ΔΙΔΚ/Φ.7/19035/18.1.2021, ΔΙΔΚ/Φ.7/10621/25.10.2021, ΔΙΔΚ/Φ.7/19365/25.10.2021, ΔΙΔΚ/Φ.7/19027/3.11.2021 και ΔΙΔΚ/Φ.7/19668/3.11.2021 βεβαιώσεις άσκησης καθηκόντων Αναπλήρωσης Προϊσταμένων Γενικής Δ/σης, Δ/σης και Τμήματος, με βάση τις οποίες ζητήθηκε με αποστολή ηλεκτρονικού μηνύματος στις 21/9/21 από τον Διατάκτη της Υπηρεσίας (Υπηρεσιακή Γραμματέα του Υπουργείου) η καταβολή των επιδομάτων ευθύνης από το Τμήμα Εκκαθάρισης Αποδοχών.

Με το με αριθμ. πρωτ. ΔΙΠΔΑ/Φ.46/ΔΥ/4.11.2021 Υπηρεσιακό Σημείωμα «Αντίρρηση εκτέλεσης πληρωμής σύμφωνα με το άρθρο 26 του ν.4270/2014» και θέμα «Καταβολή επιδομάτων θέσεων ευθύνης» της Προϊσταμένης του Τμήματος Εκκαθάρισης Αποδοχών της Υπηρεσίας προς την Υπηρεσιακή Γραμματέα και Διατάκτη του Υπουργείου, ζητείται να διευκρινιστεί εάν δύναται η καταβολή του επιδόματος θέσης ευθύνης στον υπάλληλο που βεβαιώνεται από το αρμόδιο όργανο, ότι ασκεί καθήκοντα αναπληρωτή προϊσταμένου αυτοδίκαια, κατά την παρ. 1 και 2 του άρθρου 87 του ΥΚ, από την ημερομηνία της εν τοις πράγμασι άσκησης καθηκόντων αναπλήρωσης και έως την ημερομηνία έκδοσης της σχετικής βεβαίωσης (ελλείπει απόφασης ορισμού αναπληρωτή προϊσταμένου Τμήματος, Δ/σης ή Γενικής Δ/σης). Σε απάντηση του ανωτέρω λαμβάνοντας υπόψη όλα τα παραπάνω σχετικά και με τη σχετική αιτιολόγηση, ζητήθηκε στην Προϊσταμένη του Τμήματος Εκκαθάρισης Αποδοχών της Υπηρεσίας, η άμεση χορήγηση του αντίστοιχου επιδόματος στους δικαιούχους. (έγγραφο στις 8.12.2021 της Υπηρεσιακής Γραμματέα με θέμα: «Αντίρρηση εκτέλεσης πληρωμής σύμφωνα με το άρθρο 26 του ν.4270/2014).

Κατά το με αριθμ. πρωτ. ΔΙΠΔΑ/Φ.46/οικ.23651/22.12.2021 έγγραφο της Προϊσταμένης του Τμήματος Εκκαθάρισης Αποδοχών της Υπηρεσίας «Αντίρρηση εκτέλεσης

πληρωμής σύμφωνα με το άρθρο 26 του ν.4270/2014» (σε συνέχεια του από 21/9/21 ηλεκτρονικού μηνύματος της Υπηρεσιακής Γραμματέως του Υπουργείου Εσωτερικών με θέμα την καταβολή των επιδομάτων ευθύνης για όλους τους υπαλλήλους που ασκούν καθήκοντα αναπλήρωσης προϊσταμένων, σε οποιοδήποτε επίπεδο, απ' όταν τα ασκούν κατά νόμο), οι βεβαιώσεις που περιήλθαν στο Τμήμα Εκκαθάρισης Αποδοχών: «... δεν μπορούν να θεωρηθούν διαπιστωτικές πράξεις αλλά εσωτερικά έγγραφα, διότι δεν αποτελούν αποφάσεις του αρμοδίου οργάνου για να εκτελεστεί η εν λόγω δαπάνη από το Τμήμα Εκκαθάρισης Αποδοχών, όπως σε αντίστοιχες περιπτώσεις γίνεται, για περικοπή αποδοχών, χορήγηση κλιμακίων κλπ.» και επιπλέον σύμφωνα με το ανωτέρω έγγραφο: «... η δαπάνη που προκαλείται από την χορήγηση των επιδομάτων για τα διαστήματα πριν από την έκδοση των κάτωθι αποφάσεων δεν μπορεί να θεωρηθεί νόμιμη γιατί δεν προκύπτουν με σαφήνεια όπως ορίζει ο νόμος ν.3528/2007 αρθρ.87, παρ. 1 τα προαπαιτούμενα...».

Επιπρόσθετα σας παραθέτουμε το με αριθμ. πρωτ. 13297/7.10.2020 υπηρεσιακό σημείωμα προς το Τμήμα Μισθοδοσίας της Γενικής Δ/σης Οικονομικών Υπηρεσιών και Διοικητικής Υποστήριξης της Γενικής Γραμματείας Εσωτερικών και Οργάνωσης (επίσης ειδικός φορέας του Υπουργείου Εσωτερικών) περί παροχής στοιχείων για την καταβολή επιδόματος θέσης ευθύνης Προϊσταμένου Γενικής Δ/σης λόγω αναπλήρωσης, που αποδεικνύει την πραγματική άσκηση καθηκόντων αναπληρώτριας προϊσταμένης της Γενικής Δ/σης Αποκέντρωσης και Τοπικής Αυτοδιοίκησης καθώς και την αντίστοιχη της προαναφερόμενης θέσης ευθύνης (και υποβληθείσα κατά τον Δεκέμβριο του 2020 στο Υπουργείο Οικονομικών για καταβολή) κατάσταση μισθοδοσίας. Όπως προκύπτει και από το 21.1.2021 ηλεκτρονικό μήνυμα της Προϊσταμένης Εκκαθάρισης, η εν λόγω Υπηρεσία καταβάλει τα επιδόματα θέσης ευθύνης (αναπλήρωσης) σύμφωνα με το άρθρο 87 του ν.3528/2007 όπως ισχύει και του άρθρου 16 του ν.4354/2015 και ως σήμερα δεν έχουν προκύψει ευρήματα από τον έλεγχο του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

Θέτουμε υπόψη σας τέλος, ότι για τις προαναφερόμενες βεβαιώσεις με αριθμ. ΔΙΔΚ/Φ.7/2632/22.2.2021 και ΔΙΔΚ/Φ.7/6055/9.4.2021 στις οποίες αναφέρονται τα στοιχεία όπως η θέση ευθύνης, το ονοματεπώνυμο του υπαλλήλου, το χρονικό διάστημα κ.α. και επομένως η άσκηση καθηκόντων αναπλήρωσης προϊσταμένων, έχει

καταβληθεί το σχετικό επίδομα ευθύνης από την προκάτοχο της νυν Προϊσταμένης του Τμήματος Εκκαθάρισης Αποδοχών της Υπηρεσίας μας. ...»

2. Περαιτέρω με τις από 9.3.2022 βεβαιώσεις που συνέταξε και διαβίβασε στο Γραφείο Νομικού Συμβούλου η αρμόδια Υπηρεσία, λαμβάνοντας υπόψη τους υπηρεσιακούς φακέλους των εν λόγω υπαλλήλων, διευκρίνισε και συμπλήρωσε τα σχετικά με τον τρόπο πλήρωσης καθηκόντων προϊσταμένων των παραπάνω υπαλλήλων κατά το κρίσιμο διάστημα.

3. Τέλος, με το αρ. 2/85905/ΔΕΠ, 2/89085/ΔΕΠ/21-7-2021 έγγραφο της Δ/σης Εισοδηματικής Πολιτικής του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους δόθηκε στην Υπηρεσία η ακόλουθη απάντηση. «... στην περίπτωση κένωσης ή σύστασης θέσης προϊσταμένου οργανικής μονάδας το επίδομα θέσης ευθύνης καταβάλλεται στο νόμιμο αναπληρωτή, από την έναρξη της αναπλήρωσης σύμφωνα με την παρ. 3ου άρθρου 16 του ν.4354/2015» και «...το θέμα της νομιμότητας της αναπλήρωσης, σύμφωνα με το άρθρ. 87 του ν.4354/2007, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο πρώτο του ν.3839/2010, δεν άπτεται των αρμοδιοτήτων της Υπηρεσίας...» και «...για την καταβολή του επιδόματος θέσης ευθύνης στις περιπτώσεις αυτοδίκαιης αναπλήρωσης προϊσταμένων απαραίτητη προϋπόθεση είναι η σύννομη ανάθεση των καθηκόντων αυτών, το οποίο αφορά διοικητικής φύσεως θέμα αρμοδιότητας του Υπουργείου Εσωτερικών...» ενώ συνημμένα στο ίδιο έγγραφο αποστάλθηκε επικουρικά το με αριθμ. πρωτ. ΔΙΔΑΔ/Φ.35Α 5/281/29932/22-9-2015 έγγραφο της Υπηρεσίας.

Νομοθετικό πλαίσιο

4. Στις διατάξεις του άρθρου 87 του ν. 3528/2007 «Κώδικας Δημοσίων Πολ. Διοικ. Υπαλλήλων & Υπαλλ. ΝΠΔΔ (ΦΕΚ Α-26), όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 3839/2010 (ΦΕΚ Α-51), ορίζεται ότι:

«1. Τον προϊστάμενο, που απουσιάζει ή κωλύεται, αναπληρώνει στα καθήκοντα του ο ανώτερος κατά βαθμό προϊστάμενος των υποκείμενων οργανικών μονάδων, εφόσον ανήκει σε κλάδο του οποίου οι υπάλληλοι προβλέπεται ότι μπορούν να προϊστανται σύμφωνα με τις οικείες οργανικές διατάξεις και επί ομοιοβάθμων ο προϊστάμενος που έχει ασκήσει περισσότερο χρόνο καθήκοντα προϊσταμένου. Το αρμόδιο για την τοποθέτηση προϊσταμένων όργανο μπορεί, τηρουμένου του προβαδίσματος των

βαθμών, να ορίσει ως αναπληρωτή προϊσταμένου οργανικής μονάδας, που απουσιάζει ή κωλύεται, έναν από τους προϊσταμένους των υποκείμενων οργανικών μονάδων.

2. Αν δεν υπάρχουν υποκείμενες οργανικές μονάδες, τον προϊστάμενο αναπληρώνει στα καθήκοντα του ο ανώτερος κατά βαθμό υπάλληλος που υπηρετεί στην ίδια οργανική μονάδα, εφόσον ανήκει σε κλάδο του οποίου οι υπάλληλοι προβλέπεται ότι μπορούν να προϊστανται σύμφωνα με τις οικείες οργανικές διατάξεις. Αν υπηρετούν περισσότεροι υπάλληλοι με τον ίδιο βαθμό, αναπληρώνει αυτός που έχει περισσότερο χρόνο στο βαθμό ή αυτός που ορίζεται από τον προϊστάμενο της αμέσως υπερκείμενης μονάδας ή αρχής.

3. Το αρμόδιο για την τοποθέτηση όργανο μπορεί με απόφαση του να ορίσει ως αναπληρωτή προϊσταμένου οργανικής μονάδας τον προϊστάμενο άλλης οργανικής μονάδας του ίδιου επιπέδου.

4. Αν κενωθεί ή συσταθεί θέση προϊσταμένου οργανικής μονάδας, έως την επιλογή και τοποθέτηση νέου προϊσταμένου, εφαρμόζονται οι διατάξεις των παραγράφων 1 και 2. Ο αναπληρωτής προϊσταμένου οργανικής μονάδας κατά την παράγραφο αυτή δικαιούται το προβλεπόμενο για τη θέση επίδομα από την έναρξη της αναπλήρωσης.»

5. Στις διατάξεις του άρθρου 16 του ν. 4354/2015 «Διαχείριση των μη εξυπηρετούμενων δανείων, δημόσιες συμβάσεις, μισθολογικά κλπ» (ΦΕΚ Α-176), όπως ισχύουν σήμερα, ορίζονται, μεταξύ άλλων, τα εξής:

«1. Στους προϊσταμένους οργανικών μονάδων καταβάλλεται, για όσο χρόνο ασκούν τα καθήκοντά τους, μηνιαίο επίδομα θέσης ευθύνης οριζόμενο, κατά βαθμίδα θέσης, ως εξής:

«(α) Προϊστάμενοι Διοίκησης:

(αα) Γενικοί και Υπηρεσιακοί Γραμματείς: χίλια τετρακόσια (1.400) ευρώ.»

αβ) Αναπληρωτές Γενικοί Γραμματείς Υπουργείου και Ειδικό Γραμματέα Υπουργείου, χίλια εκατόν πενήντα (1.150) ευρώ.

αγ) Υπάλληλοι της κατηγορίας Ειδικών Θέσεων 1ου και 2ου βαθμού, εξακόσια (600) και πεντακόσια πενήντα (550) ευρώ αντίστοιχα.

αδ) Προϊστάμενοι Γενικών Διευθύνσεων και Συντονιστές Αποκεντρωμένων Διοικήσεων, χίλια (1.000) ευρώ.

αε) Προϊστάμενοι Διευθύνσεων και Προϊστάμενοι των πολιτικών γραφείων των μελών της κυβέρνησης και των υφυπουργών, τετρακόσια πενήντα (450) ευρώ.

αστ) Προϊστάμενοι Υποδιευθύνσεων, τριακόσια πενήντα (350) ευρώ.

αζ) Προϊστάμενοι Τμημάτων, διακόσια ενενήντα (290) ευρώ. ...

2. Στην περίπτωση που οι δικαιούχοι του εν λόγω επιδόματος απουσιάζουν προσωρινά από τα καθήκοντά τους, κατά τη διάρκεια θεσμοθετημένων αδειών, πλην της κανονικής, για συνεχόμενο χρονικό διάστημα άνω του ενός (1) μήνα, το επίδομα θέσης ευθύνης καταβάλλεται στον υπάλληλο που ασκεί νόμιμα χρέη αναπληρωτή, μέχρι την οριστική επιστροφή του δικαιούχου στα καθήκοντά του.

3. Στην περίπτωση κένωσης ή σύστασης θέσης προϊσταμένου οργανικής μονάδας το ως άνω επίδομα καταβάλλεται στο νόμιμο αναπληρωτή, από την έναρξη της αναπλήρωσης.

4. Επί συρροής αξιώσεων για λήψη του επιδόματος από δύο (2) βαθμίδες καταβάλλεται μόνο το ποσό που αντιστοιχεί στην ανώτερη βαθμίδα ...5.»

Ερμηνεία και εφαρμογή διατάξεων

Από τις προαναφερόμενες διατάξεις, ερμηνευόμενες αυτοτελώς, αλλά και σε συνδυασμό μεταξύ τους, ενόψει και του όλου νομικού πλαισίου εντός του οποίου εντάσσονται, του σκοπού που εξυπηρετούν και την υπαγωγή σ' αυτές των πραγματικών περιστατικών που τέθηκαν υπόψη του Τμήματος από την ερωτώσα υπηρεσία, συνάγονται τα ακόλουθα:

6. Με τις διατάξεις του άρθρου 87 του Υπαλληλικού Κώδικα ρυθμίζονται οι προϋποθέσεις και η διαδικασία αναπλήρωσης προϊσταμένων οργανικών μονάδων. Επισημαίνεται ότι οι διατάξεις αυτές, σε αντίθεση με τις διατάξεις που διέπουν τη διαδικασία επιλογής προϊσταμένων, παρέμειναν σταθερές στο χρόνο, λαμβανομένου υπόψη ότι και το άρθρο 97 του προϊσχύσαντος Υπαλληλικού Κώδικα, που ρύθμιζε την αναπλήρωση, είχε σχεδόν όμοιο περιεχόμενο. Η αναπλήρωση είναι ένας αυτοτελής θεσμός, εντελώς διακριτός από αυτόν της επιλογής προϊσταμένων οργανικών μονάδων, με αποτέλεσμα οι διατάξεις που διέπουν την τελευταία διαδικασία (της επιλογής) να μην μπορούν να εφαρμοστούν, ούτε αναλογικά, επί της διαδικασίας της αναπλήρωσης (πρβλ. ΔΕΑ 924/2016). Συνιστά ειδικότερη έκφανση της μεταβίβασης αρμοδιότητας και αποτελεί προσωρινό τρόπο πλήρωσης των θέσεων ευθύνης στο πλαίσιο της αρχής της συνέχειας της λειτουργίας της δημόσιας υπηρεσίας. Κύριο χαρακτηριστικό συνεπώς της αναπλήρωσης είναι η προσωρινότητα, σε αντίθεση με τη διάρκεια που χαρακτηρίζει την επιλογή των προϊσταμένων, ενώ ως αποκλειστικό σκοπό έχει την άμεση διασφάλιση

του δημοσίου συμφέροντος, μέσω της συνέχειας της λειτουργίας της υπηρεσίας, στην περίπτωση που ο προϊστάμενος απουσιάζει ή κωλύεται.

Η αναπλήρωση προϊσταμένου οργανικής μονάδας διενεργείται είτε αυτοδίκαια (παρ. 1 εδ. α'), είτε με απόφαση του οργάνου που είναι αρμόδιο για την τοποθέτηση προϊσταμένων (παρ. 1 εδ. β), είτε με απόφαση του οργάνου που είναι αρμόδιο για το διορισμό (παρ. 3). Στην πρώτη περίπτωση δεν απαιτείται πράξη ορισμού του αναπληρωτή προϊσταμένου, ενώ στη δεύτερη και στην τρίτη περίπτωση απαιτείται απόφαση του αρμοδίου οργάνου. (βλ. ΣτΕ 2973/2014, Υπαλληλικό Κώδικα, Ερμηνεία κατ'άρθρο Επιμέλεια Κτιστάκη, Κονδύλης, Τζιράκη, σελ. 586-589, Ερμηνεία Υπαλληλικού Κώδικα, Τάχου - Συμεωνίδη, 2007, σελ. 1112-1118, Γνωμ. ΝΣΚ 37/2020).

7. Στην περίπτωση που σε εφαρμογή, είτε του β' εδαφίου της πρώτης παραγράφου του άρθρου 87, είτε της τρίτης παραγράφου του ίδιου άρθρου, το αρμόδιο κατά περίπτωση όργανο εκδώσει πράξη αναπλήρωσης, υφίσταται ευρεία διακριτική ευχέρεια αυτού να ορίσει ως αναπληρωτή προϊσταμένου που απουσιάζει, κωλύεται ή έχει κενωθεί η θέση αυτού, οποιονδήποτε από τους προϊσταμένους των υποκείμενων οργανικών μονάδων ή άλλων οργανικών μονάδων του ίδιου επιπέδου, υπό την προϋπόθεση τήρησης του προβαδίσματος των βαθμών που θεσπίζει το άρθρο 80 του Υπαλληλικού Κώδικα, εφαρμοζόμενων, κατά τα λοιπά, των ειδικών ρυθμίσεων των οικείων οργανικών διατάξεων, όσον αφορά τον κλάδο στον οποίο ανήκει ο οριζόμενος (βλ. ΔΕ Θεσ/νίκης 607/2018). Δεν απαιτείται σε αυτή την περίπτωση συγκριτική αξιολόγηση των τυπικών και ουσιαστικών προσόντων των υποψηφίων, η σχετική πράξη ωστόσο πρέπει να είναι πλήρως και νομίμως αιτιολογημένη. Η ευρεία αυτή διακριτική ευχέρεια απονέμεται ενόψει του προσωρινού χαρακτήρα της ανάθεσης καθηκόντων και της ανάγκης ταχείας ολοκλήρωσης της διαδικασίας επιλογής (βλ. ΣτΕ 382/2016, Ν.Σ.Κ. 37/2020).

8. Κατά την εφαρμογή του πρώτου εδαφίου της πρώτης παραγράφου του άρθρου 87, δηλαδή κατά την αυτοδίκαιη αναπλήρωση προϊσταμένου, χωρίς την προηγούμενη έκδοση πράξης, εκείνο που προέχει είναι η ταχύτητα στην ανεύρεση του αναπληρωτή, ο οποίος θα πρέπει να είναι σε θέση να ανταποκριθεί άμεσα στα καθήκοντα του προϊσταμένου, που απουσιάζει ή κωλύεται, προκειμένου η σχετική υπηρεσιακή μονάδα να συνεχίσει να λειτουργεί εύρυθμα. Για το λόγο αυτό η διάταξη προβλέπει την επιλογή του αναπληρωτή προϊσταμένου μεταξύ των προϊσταμένων των υποκείμενων

οργανικών μονάδων, δίνοντας ταυτόχρονα το προβάδισμα στον ανώτερο κατά βαθμό προϊστάμενο των υποκείμενων οργανικών μονάδων, αρκεί να ανήκει σε κλάδο, του οποίου οι υπάλληλοι προβλέπεται ότι μπορούν να προϊσταίνονται. Στην περίπτωση που οι προϊστάμενοι των υποκείμενων οργανικών μονάδων είναι ομοιόβαθμοι, καθήκοντα αναπληρωτή θα ασκήσει εκείνος ο προϊστάμενος που έχει ασκήσει περισσότερο χρόνο καθήκοντα προϊσταμένου.

9. Όπως έχει κριθεί, εφόσον ο υπάλληλος έχει ασκήσει καθήκοντα αναπληρωτή προϊσταμένου οργανικής μονάδας, χωρίς έκδοση σχετικής πράξης από αρμόδιο όργανο, η εν λόγω υπηρεσία λαμβάνεται υπόψη για την υπηρεσιακή εξέλιξη του υπαλλήλου υπό την προϋπόθεση ότι η εν λόγω πραγματική άσκηση καθηκόντων αποδεικνύεται ανεπιφύλακτα από έγγραφα που έχουν συνταχθεί από την αρμόδια υπηρεσία (ΣΤΕ 2973/2014, 3574/1998).

Εξ άλλου, κατά τη ρητή πρόβλεψη της παρ. 4 του άρθρου 87 του Υ.Κ. στον αναπληρωτή προϊστάμενο, ο οποίος ασκεί καθήκοντα προϊσταμένου, λόγω μη πλήρωσης της σχετικής οργανικής θέσης του προϊσταμένου, ανεξάρτητα από τον λόγο για τον οποίο το αρμόδιο όργανο δεν προέβη στην επιλογή για την κάλυψη της θέσης αυτής, καταβάλλεται το επίδομα θέσης ευθύνης.

Η χορήγηση του εν λόγω επιδόματος συναρτάται με τη νομιμότητα αναπλήρωσης και με την ουσιαστική άσκηση καθηκόντων που αποδεικνύεται ανεπιφύλακτα από έγγραφα που έχουν συνταχθεί από την αρμόδια υπηρεσία (π.χ. υπηρεσιακός φάκελος, αλληλογραφία που υπογραφεί ο υπάλληλος με την ιδιότητα αναπληρωτή προϊσταμένου ή σύνταξη εκθέσεων αξιολόγησης κλπ). Και τούτο γιατί το επίδομα αυτό δεν συνδέεται με συγκεκριμένο πρόσωπο, αλλά χορηγείται σε εκείνον ο οποίος έχοντας τα νόμιμα προσόντα ασκεί εν τοίς πράγμασι τα καθήκοντα προϊσταμένου. (ΔΕφ.Αθ. 4140/2019, ΔΕφ.Θεσ. 607/2008).

10. Στην προκειμένη περίπτωση, όπως προκύπτει από την αλληλογραφία μεταξύ των υπηρεσιών, και ιδία από το με αρ. πρωτ. ΔΙΠΔΑ/Φ.46/οικ.23651/22-12-2021 έγγραφο της εκκαθαρίστριας αποδοχών της Δ/σης Προϋπολογισμού και Δημοσιονομικών Αναφορών η άρνηση εκτέλεσης πληρωμής των κρίσιμων επιδομάτων έχει ως αιτιολογία ότι δεν προκύπτουν με σαφήνεια από τις συνταχθείσες και αποσταλείσες βεβαιώσεις της υπηρεσίας τα αναγκαία στοιχεία για τη νόμιμη αναπλήρωση προϊσταμένων και

ειδικότερα ότι δεν εκδόθηκε απόφαση του αρμοδίου οργάνου για την αναπλήρωση προϊσταμένων.

11. Ανεξαρτήτως του γεγονότος ότι ο εκκαθαριστής κατά την άσκηση της αρμοδιότητάς του δικαιούται και οφείλει να ελέγξει παρεμπιπτόντως το κύρος και τη νομιμότητα των σχετικών με την υπηρεσιακή κατάσταση των υπαλλήλων διοικητικών πράξεων, μόνο αναφορικά με την ύπαρξη ή μη των εξωτερικών τυπικών στοιχείων εγκυρότητάς τους (χρονολογία έκδοσης, υπογραφή αρμοδίου οργάνου κλπ), όχι δε και όσον αφορά στην εσωτερική (ουσιαστική) νομιμότητα των πράξεων αυτών που είναι καταρχήν, πράξεις του διατάκτη (βλ. Ελ. Συν. Πράξη 5006/2012), παρατηρούμε ότι από την επισκόπηση των κρίσιμων βεβαιώσεων προκύπτει ότι περιέχουν τη θέση ευθύνης, το ονοματεπώνυμο του υπαλλήλου, το χρονικό διάστημα της άσκησης, καθηκόντων αναπλήρωσης Προϊσταμένου, τον αριθμό αίτησης του υπαλλήλου κλπ.

Επιπρόσθετα, η ερωτώσα υπηρεσία προσκόμισε στο Γραφείο Νομικού Συμβούλου του Υπουργείου τις από 9-3-2022 συμπληρωματικές των ανωτέρω βεβαιώσεις από τις οποίες, μετά από έρευνα των υπηρεσιακών φακέλων των υπαλλήλων, προκύπτει ευθέως ότι οι ανωτέρω υπάλληλοι άσκησαν αυτοδίκαια, καθήκοντα νόμιμων αναπληρωτών, κατ' εφαρμογή των διατάξεων των παρ. 1 και 4 του άρθρου 87 ν. 3528/2007.

12. Όπως, προεκτέθηκε, η αναπλήρωση προϊσταμένων δύναται να λάβει χώρα αυτοδίκαια, χωρίς το γεγονός αυτό να ασκεί επίρροή στην καταβολή του επιδόματος θέσης ευθύνης, υπό την προϋπόθεση βεβαίως ότι συναρτάται με την νομιμότητα της αναπλήρωσης και την ουσιαστική άσκηση καθηκόντων προϊσταμένου (Δ.Εφ.Αθ. 397, 387/2021).

Επισημαίνεται επίσης ότι με την με αρ.726/2021 απόφαση του Ελεγκτικού Συνεδρίου έγινε δεκτό ότι: «μέχρι να πληρωθεί η θέση του προϊσταμένου, το επίδομα θέσης ευθύνης καταβάλλεται στους αναπληρωτές προϊσταμένους οργανικής μονάδας, εφόσον η αναπλήρωσή τους διενεργείται, σύμφωνα με το άρθρο 87 του Υπαλληλικού Κώδικα, είτε αυτοδικαίως (παρ.1 εδ. α'), είτε με πράξη του οργάνου που είναι αρμόδιο για την τοποθέτηση προϊσταμένων (παρ.1 εδ. β), είτε με πράξη του οργάνου που είναι αρμόδιο για τον διορισμό (παρ.3)».

Η με αρ. 19/2019 πράξη του Ι΄ Τμήματος του Ελεγκτικού στην οποία ερείδεται κυρίως η αντίρρηση εκτέλεσης πληρωμής της προϊσταμένης εκκαθάρισης αποδοχών, εκδόθηκε στα πλαίσια του διοικητικού ελέγχου (προληπτικού ελέγχου δαπανών), προφανώς αφορά περίπτωση που δεν υφίστανται στοιχεία ή δεν αποδεικνύεται η νομιμότητα της αναπλήρωσης του προϊσταμένου που είναι αναγκαίο προαπαιτούμενο για την καταβολή του επιδόματος θέσης ευθύνης.

13. Ενόψει των ανωτέρω, λαμβάνοντας υπόψη ότι η νομιμότητα της αναπλήρωσης προϊσταμένων ανάγεται στη σφαίρα δράσης της Διοίκησης, η οποία εν προκειμένω βεβαιώνει ότι η αναπλήρωση των προϊσταμένων διενεργήθηκε αυτοδίκαια κατά τις διατάξεις του άρθρου 87 παρ. 1 και 4 Υ.Κ., και ότι πράγματι ασκήθηκαν από τους ανωτέρω υπαλλήλους καθήκοντα αναπληρωτών προϊσταμένων, συντρέχουν στην προκειμένη περίπτωση οι προϋποθέσεις του νόμου για την καταβολή του επιδόματος θέσης ευθύνης.

Απάντηση

14. Κατόπιν των ανωτέρω στο ερώτημα που υποβλήθηκε, το Ε΄ Τμήμα Ν.Σ.Κ. γνωμοδοτεί ομόφωνα ότι οι παραπάνω χορηγηθείσες βεβαιώσεις της υπηρεσίας, όπως συμπληρώθηκαν βάσει των στοιχείων του υπηρεσιακού φακέλου των υπαλλήλων, αρκούν για την καταβολή σ' αυτούς του επιδόματος θέσης ευθύνης αναπληρωτών προϊσταμένων, κατά τις διατάξεις του άρθρου 87 του ν. 3528/2007.

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Αθήνα 11-04-2022

Η Πρόεδρος του Ε΄ Τμήματος

NIKI MARIOLI

Ψηφιακά υπογεγραμμένο από NIKI
MARIOLI
Ημερομηνία: 2022.04.11 14:34:35
EEST

Νίκη Μαριόλη
Αντιπρόεδρος του Ν.Σ.Κ.

Η Εισηγήτρια

Ψηφιακά υπογεγραμμένο από
EVANGELIA SKAL TSA
Ημερομηνία: 2022.04.11 14:17:02
EEST

Ευαγγελία Σκαλτσά
Νομική Σύμβουλος του Κράτους